

A REMÉNY HÁZA

Keresztszülőre váró dévai gyerekek

Sokan gondoljuk úgy, hogy jelenleg a világban az egyik legszebb emberi vállalkozás a Bőjte Csaba vezette Dévai Szent Ferenc Alapítvány erdélyi gyermekmentő munkája. Több mint nyolcvan helyen vannak már otthonaik, iskolaházaik, napközijeik. Ezt a szovátait, itt a Sóvidéken, Szent Józsefről nevezték el. A szerény ácsmesterről, aki családot és otthont adott az Isten fiának.

„Pap bácsi, engem innen vigyen el, mert én itt meghalok.” Egy tízéves kislány ákombákom betűkkel írt levele kerülő úton jutott el Bőjte Csabához, ő pedig elment a kis, székely faluba, megnézni a kislányt. A házban világy nem volt, ablak sem, esett szét minden, mint maga a család... Elhozta a gyereket, aki azontúl sok sorstársával együtt a Dévai Szent Ferenc Alapítvány gondoskodásában nevelődött. Nagy türelemre, bizalomra volt szüksége, bizony még osztályt is ismételt egyszer. De semmi sem felesleges, amit egy emberbe fektetünk...

Az a kislány ma doktorátusra készül az oxfordi egyetemen.

Csaba testvérnek több száz hasonló története van. Megmentett gyermekekről, akikből tanár, orvos, szakács vagy pék lett, és ami még fontosabb: jó apa és jó anya.

Erdélyben Déván kívül már több lakóotthonban, napköziben, iskolaházban nevelődnek és tanulnak rászoruló gyerekek. Megkapják a teljes emberi élethez nélkülözhetetlent: a gyermekkort. A Szent Józsefről elnevezett otthon története maga is olyan szívszorító, mint sok lakójáé. 2002 nagybőjtjében kérte a magyarországi gyerekeket a Magyar Püspöki Konferencia, hogy uzsonnapénzükből szánjanak valamennyit erdélyi

társaiknak. Az iskolások annyit gyűjtöttek, hogy abból egy egész házat lehetett venni, ezt a szovátait, amelyhez most megérkeztünk egy hideg téli estén. Illetve nem pont ezt. Mert az a ház 2004 nagypéntek éjjelén leégett. Ma sem tudni, miért... Még nagyobb erő és még több hit kellett, hogy újra nekiveselkedjenek. Sikerült. Most majd száz gyerek él itt, 8-10-12 fős családokban.

– Hagymás, olajos pityóka – néz fel a tányérből János, amikor kérdezem, mi a vacsora, mit eszik ilyen nagyétvágygal. Kiderül, azért siet, mert ő a napos, vagyis az ő családjukban ma ő mosogat és törölget. – A törölgetést én találtam ki, hogy jó lenne – magyarázza, miközben a szekrénybe pakolja a tányérokat –, arra gondoltam, reggel ne a vizes tányérba tegyük a kenyeret.

Jánost, az újítót családi körben is meglátogatjuk, és nem akarunk hinni a szemünknek, hogyan képes ennyi fiú ilyen nagy rendet tartani.

– Szigorúnak kell lenni, másképpen nem megy – mondja a nevelőjük, a mindössze 24 éves Vass József, aki maga is az alapítvány neveltje volt.

– Itten takarítunk, meg nézzük este a tévét. Kaptuk az angaltól! – mutatja a nappali büszkeségét a szemüveg Arnold.

FOTÓ: HAJDÚ D. ANDRÁS

HULEJ EMESE
ÍRÁSA

A köztársasági elnök felesége ajándékkal érkezett

Itt minden gyerek számára természetes a házimunka

Erzsébet, a nevelő „néni” Erikával és Barbarával

A fürdőszobában zoknik száradnak, fent a hálókban emeletes ágyak és katonás rend. A falon *Micimackó*, *Tigris*, *Messi* és *Xavi* képe.

Egy lakással arrébb már több a virág, a dísz: itt lányok laknak. Nevelőjük, *Bíró Erzsébet* is az alapítvány gondoskodásában nevelődött, három lánytestvérével együtt.

– Azt gondoltam, azzal köszönöm meg, amit értem tettek, hogy itt maradok egy évre nevelőnek. Szakács–pincér szakot végeztem, ki szeretnék menni dolgozni Németországba, de ha Isten segít, tovább is támogatom őket. Sokat tanultam itt. Például tanulni. Meg szeretetet, őszinteséget, törődést. Ezek nekem nagyon sokat jelentenek.

Erzsébet a nappali kanapéján ül, mutatja, hogy a falon jegyzik a jó osztályzatokat és a piros pontokat. Ejtőernyős bohóc, szállni készülő pillangó és a *Szózat* díszíti a szoba falát. A két legkisebb lánya, *Erika* és *Barbara* megmosdatva, pizsamában odakucorodik mellénk. Hallgatják, hogy a nevelő néni hatévesen napszámba járt, kapált, szénát hordott, és sokat éhezett. Apja ivott, verte a feleségét, aki hamarosan el is hagyta a családot. Ez a nagylány nem fél a munkától. Reggel öltöztet, fésül, reggeliztet, elviszi a kicsiket az óvodába, hazajöve mos, tereget, takarít. Mindig talál munkát. Délután tanulni segít, kirakózik, kártyázik a lányokkal, még tornáznak is. Jár a szülői értekezletre, tartja a kapcsolatot minden pedagógussal. Dicséri is a lányait rendesen! Este együtt imádkoznak, aztán mesét olvas, és korán lefekszik. Elfárad.

NEM ÁRVÁK...

Sokan árvának mondják az alapítvány gyerekeit, pedig jórészt nem azok. A legtöbbjüknek élnek a szülei, de olyan körülmények között, hogy nem tudják ellátni a gyerekeiket. A munkanélküliségen, a szegénységen túl legnagyobb ellenség az alkohol...

– Ott a legnagyobb a baj, ahol az anya is iszik – magyarázza *Lengyel János*, a szovátai ház vezetője. – Ha egy gyerek koszosan megy iskolába, a füzetei nincsenek rendben, akkor csúfolják, és ő elmaradozik. Ha ilyenről hírt kapunk, kimegyünk, megnézzük, és ha a család kéri, elhozzuk a gyereket. De állami normatívát csak azok után kapunk, akiket hivatalosan helyeznek el nálunk, ez a mostani kilencvenhat gyerekből tizenkettő...

A szovátai házban a lakások hosszú tornácra nyílnak, alul a tágas ebédlő, leghátul a ház vezetője lakik a családjával és a középiskolába járó, önállóbb, nagyobb gyerekekkel. Van játszótér, focipálya, nagy színpad is, pajta, melléképületek. A tájházban próbál az énekkar. A kapu nyitva, jöhetnek a falubeli gyerekek, az itteniek is lejárnak a társakhoz. Gyümölcsfák és veteményes kert leghátul, mindenkinek jut abban munka.

A nevelők nem akarják elszakítani a gyerekeket a családtól.

– Akiket hétvégére, szünidőre hazaengedünk, tudjuk, hová kerülnek, és bármikor visszajöhetnek. Volt olyan is, hogy hazament a gyerek, de vissza kellett hoznunk... Van egy fiú, tizenkét éve van itt, az édesapja ezalatt négyszer látogatta meg. De ha bárki kérdezi, úgy beszélnek ezek a gyerekek a szüleikről, mintha minden rendben lenne...

Egy szép arcú, szőke kislány sebesen mosogat a konyhán, és büszkén meséli, hogy karácsonyi csomagjában volt baba, dezodor, fülvédő, hajcsatok. De amikor kérdezem, miért nem otthon karácsonyozott, elfelhősdök az arca, csak ennyit mondott: Anyu el van menve dolgozni. A nevelőjétől tudom, hogy az édesanyja iszik, nem lehet rábízni a kislányt.

Az is megesik, hogy szexuálisan bántalmazták otthon a gyerekeket, az illet néha csak évek múlva tudják kibeszélni.

Nem kell magyarázni, mi mindent kap itt egy ilyen helyről érkező gyerek. Ételt és ruhát. Hitet és bizalmat. Szabályokat, amik megtartanak, munkát, ami tanít. Feladatot. És persze célt.

Lengyel János végzettsége szerint tanító, de otthon maradt a szüleivel, segített az állattartásban. Tejet szállított az otthonba, akkor szerették meg egymást *Katival*, aki itt nevelődött. Már három gyerekük van: *Jancsi*, *Katica* és *Csabi*. A fiatal családfő most a ház vezetője, övé a majdnem száz gyerek és a húsz alkalmazott gondja, meg minden egyéb a fűtéstől egészen a betegségekig.

– Nem könnyű. Azt szoktam javasolni a nevelőknek is, hogy mindenkinek legyen az életében valami, ami kapcsolja, megnyugtatja. Akkor nem tud kiégni. Nekem ilyenek a tehének, borjak, lovak. Azzal kezdem a napot, hogy bemegyek hozzájuk, és azzal is végzem. Akkor jöhet bármennyi ellenőr.

Ellenőrök jönnek, de adományok is szép számmal. Olyan még nem volt, hogy ruháért, cipőért, ágyneműért a boltba kellett volna menniük, most is egy mikrohullámú sütő és több, „kislány”, illetve „fiú” feliratú zsák vár kibontásra. A készpénz persze mindig jól jön nekik, mert a számlákat pénzben kell fizetni, és azok bizony elég borsosak.

– Egyik nap egy osztrák támogatónk hívott, hogy van ötszáz eurójuk, mit vegyenek belőle. Láncfűrészst kértem, mert a régi tönkrement, és a fát itt vágjuk fel. Sokszor van, hogy megkérdezik, mire volna szükség. Az biztos, hogy aki legközelebb kérdezi, annak hűtőt mondok, mert most romlott el az egyik a konyhán.

LEGYÜNK KERESZTSZÜLŐK!

Aki segíteni szeretne, lehet tiszteletbeli keresztszülője egy gyereknek. Legkevesebb napi egy eurót kell vállalni, és legalább egy évig. Ez hatalmas segítség. Van olyan iskolai osztály, aki együtt lett keresztszülő, a „gyerek” képe kint is van az osztályteremben. Jelentkezhet magánszemély, de munkahelyi, baráti közösség is. Aztán, ha akarják, tarthatják is a kapcsolatot a gyerekekkel, meglátogathatják, el is hozhatják magukhoz.

Kétszeres keresztanya a köztársasági elnök felesége, *Herczegh Anita*, aki velünk egy időben látogat Szovátára. A gyerekeknek édességet hozott, kérdezgeti őket, és nehezen hiszi el, hogy mindig ilyen csendesek...

– Brüsszelben találkoztam először Bőjte Csabával, de már korábban, amikor még bíróként dolgoztam, csatlakoztam egy akcióhoz, amelyet az egyik kolléganőm indított el. A zsombolyai házban élő gyerekeket ajándékoztuk meg, és tesszük a mai napig. Mindenki egy-egy gyerek karácsonyi kéréseit teljesíti. Én egy kislányt kaptam, évek óta küldök neki ajándékot. Amikor Csaba testvérnek mondtam, hogy azontúl szeretnék ennek a kislánynak a tiszteletbeli keresztanyja is lenni, kiderült, hogy neki már van. Nem sokkal később négynapos utat tettem Csaba testvérral, és a gyergyószentmiklósi házban mutatott két, frissen odakerült kislányt, hogy közülük lehetne választani. Ott állt két testvér, gyönyörűségek, persze nem lehet választani ilyenkor. Így lettem kétszeres tiszteletbeli keresztszülő, és amikor kiderült, hogy a kisebbik lány nincs megkeresztelve, neki ténylegesen is a keresztanyja lettem.

A két kicsi lány most is eljön a parajdi sóbányában tartott, szép ünnepségre, oda is szaladnak a keresztmamához, nyakába borulnak, ölébe ülnek.

– A családdal is évente többször járunk Erdélybe, és mindig úgy kanyarítjuk, hogy eljussunk Gyergyószentmiklósa a Szent Anna Andthonba *Andihoz* és *Henihez*. Folyamatosan úgy érzem, keveset teszek hozzá mindahhoz, amit Bőjte Csaba végez. De igyekszem segíteni. Akár úgy is, hogy felhívom a figyelmet a tevékenységükre. Egyébként az a kis bírósági kezdeményezés is kinőtte magát, ugyanis azzal párhuzamosan már a Kúria, a Budapest Környéki Törvényszék és a Magyar Bírói Egyesület közösen szervez karácsonyi jótékonyági estet. A belépő egy-egy dévai gyerek karácsonyi kívánságának a teljesítése. Én is elmegyek minden évben, és nagyon élvezem, hogy a máskor komoly, taláros kollégák zenélnek, verset mondanak, kézműves munkáikat bocsátják ott árverésre a célért.

Bőjte Csabát is vártuk a szovátai házba, ahová havonta egyszer mindig ellátogat. De éppen betegen feküdt, így csak jókívánságainkat küldhettük el neki. És az üzenetet, hogy igaza van: ha az ember elkezd valami jót tenni, megtapasztalja, ki mindenki csatlakozik mellé. Így tudja meg legbiztosabban, milyen sok jó ember van a világon. És körülötte is...